

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Напрямок підготовки: «ХОРЕОГРАФІЯ»
Спеціалізація: «СУЧАСНА ХОРЕОГРАФІЯ»

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання, вміння і навички для подальшої творчої діяльності в галузі хореографічного мистецтва.

Абітурієнти, які обрали спеціалізацію "Сучасна хореографія", повинні мати специфічні творчі здібності, виявити відповідну фахову придатність, володіти професійними навичками виконання класичного танцю та інших танцювальних дисциплін відповідної спеціалізації; мати нахил до балетмейстерської діяльності, виявляти обізнаність з термінологією і літератури за фахом, а також володіти необхідними знаннями в галузі суміжних мистецтв.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- позиції рук, ніг, положення голови, назв рухів класичного танцю, правил виконання елементарних рухів класичного танцю: demi-plie, grand plie, battements tendus та його різновиди, battements tendus jetes та його різновиди, ronds de jambe parterre, rond de jambe en l'air у напрямках en dehors та en dedans, battements fondus, battements frappees, double battements frappees, battements releve lent та battements developpe, petits battements, grands battements jetes;
- положення корпусу (en face, epaulement), поз класичного танцю (малі та великі пози croisee, effacee та ecartee), I, II, III port de bras, temps lie parterre а також temps lie з port de bras, пози arabesques;
- методи виконання temps leve saute з I, II, V позицій, changement de pied, pas echappe на II позицію, pas assemble, petit pas jete, pas glissade, sissonne ferme, сценічний sissonne в I arabesque.
- принципів ізоляції окремих центрів тіла, засобів координації рухів: принцип імпульсу та управління; види рівнів виконання рухів: основні (стоячи, навколішках, сидячи, лежачи) та акробатичні (стойка на руках, "берізка", міст, півміст, шпагат); засоби пересування у просторі: горизонтальний, вертикальний;
- основних положень ніг, рук, корпусу, голови, базових рухів та засобів їх сполучення, принципів та особливостей виконання, характерних для сучасного танцю, модерн-танцю та джаз-танцю; термінологію та поняття контракшен, реліз, поза колапса, ізоляція, поліцентрія, координація;
- основних та акробатичних видів обертів та стрибків, простих і складних гімнастичних і акробатичних елементів: шпагат, стійка на руках, колесо, міст, циркуль, переворот;
- особливостей виконання рухів сучасних популярних танців, відмінних рис та специфіки виконання модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі;
- балетів М. Пегіпа; реформи М. Фокіна в балетному мистецтві; значення «Російських сезонів» в Парижі для розвитку світового балетного мистецтва; хореографічних експериментів К. Голейзовського; творчої діяльності Л. Якобсона; специфіки балетмейстерського стилю Ю. Григоровича; зарубіжних балетмейстерів-експериментаторів ХХ ст.: Ж. Баланчіна, Р. Петі, М. Бежара; провідних балетмейстерів балетного театру України: І. Чістякова, В. Вронського, А. Шекеро, Г. Майорова; балетів М. Скорульського; сучасних балетмейстерів та провідних танцівників балетних театрів України, Росії та країн СНД; балетних композиторів ХІХ-ХХ ст.;
- напрямків та стилів сучасного танцю, відомих колективів, видатних танцівників, педагогів, балетмейстерів модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі; історії розвитку сучасного танцю протягом ХХ ст.; сучасних музичних течій, стилів, напрямків; відомих сучасних композиторів та їх творів;
- провідних хореографічних колективів України та їх балетмейстерів; хореографічних конкурсів, фестивалів, оглядів (всеукраїнських та міжнародних);
- основних елементів класичного екзерсису, їх послідовності; фізичних даних, необхідних танцівникам; літератури з хореографії; основних вимог до керівника хореографічного колективу; аматорського хореографічного мистецтва та його значення; значення хореографічного мистецтва в естетичному вихованні.

Уміння:

- правильно тримати корпус, методично грамотно виконувати рухи класичного танцю, запам'ятовувати комбінації екзерсису; продемонструвати наявність необхідних професійних даних (виворітність, танцювальний крок, гнучкість та еластичність м'язів, суглобів ніг, рук та корпусу), зберігати arłomb (стійкість), демонструвати танцювальність під час виконання комбінацій класичного танцю;
- методично грамотно виконувати стрибки; координувати рухи рук та голови зі стрибками; запам'ятовувати комбінації запропоновані викладачем та виконувати комбінації музикально;
- ізолювати окремі центри тіла, скоординувати під час рушення 2-3 ареали, виконувати рушення ізолюваних центрів в паралельному та опозиційному напрямках, використовувати принципи поліцентрії та поліритмії; не втрачаючи рівноваги вільно та легко рухатись у просторі, використовуючи різні напрямки та ракурси, основні та акробатичні рівні, послідовну зміну рівнів (стрибки, переكاتи, падіння);
- дотримуючись основних стилістичних ознак, емоційно виразно виконувати танцювальні комбінації різних напрямків сучасного популярного танцю, відчувати характер, стиль та манеру виконання танцювальних рухів;
- методично досконало та емоційно виразно виконувати запропоновані танцювальні комбінації, дотримуючись характерних особливостей стилю та манери виконання джаз-танцю або модерн-танцю;
- використовувати професійні фізичні дані, грамотно виконувати прості і складні гімнастичні та акробатичні елементи, найскладніші танцювальні рухи;
- визначати стиль, характер та музичний розмір запропонованого музичного фрагменту; показати свої творчі здібності до створення танцювального фрагменту; з'єднувати рухи, характерні для відповідного танцю; створювати закінчену танцювальну імпровізацію, в якій взаємозв'язок рухів, малюнку та музики розкривали характер і стилістичні особливості запропонованого музичного фрагменту; уміти розкривати за допомогою поєднання музики та лексики, манери виконання хореографічний образ;
- надати точні назви відомих балетних спектаклів, назвати їх постановників та композиторів, охарактеризувати особливості творчої діяльності видатних хореографів, виконавців класичного танцю минулого часу та сьогодення та їх вплив на розвиток світового танцювального мистецтва;
- охарактеризувати брейк, хіп-хоп, фанк, степ; надати порівняльну характеристику модерн-танцю, джаз-танцю та контемпорарі; розповісти про творчу діяльність видатних хореографів сучасного танцю;
- надати назви відомих хореографічних колективів України класичного, народного, сучасного, бального танців, охарактеризувати їх діяльність; розповісти про найбільш відомі хореографічні заходи України та світу;
- логічно та послідовно викласти інформацію, охарактеризувати особливості професійного та аматорського хореографічного мистецтва, аргументовано пояснити особистий вибір професії хореографа.

Творчий конкурс складається з двох сесій: «Виконавська майстерність» та «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва».

Перша сесія «**Виконавська майстерність**» передбачає:

- виконання екзерсису класичного танцю біля станка;
- виконання екзерсису класичного танцю на середині зали;
- виконання allegro (стрибків)
- виконання комбінацій на координацію та переміщення в просторі;
- виконання танцювальних комбінацій посередині зали з різних напрямів сучасного популярного танцю;
- виконання танцювальних комбінацій джаз-танцю та модерн-танцю;
- демонстрація танцювальної техніки (власної та по завданню екзаменатора).

Друга сесія «**Основи теорії та історії хореографічного мистецтва**» передбачає створення танцювальної імпровізації на запропонований музичний фрагмент сучасної або класичної мелодії і перевірку загальнокультурного та теоретичного рівня підготовки абітурієнтів, а саме:

- знань історії та сьогодення балетного театру;
- знань напрямків і стилів сучасної хореографії;
- знань хореографічного мистецтва сучасності;
- знань методичних аспектів хореографічної освіти.

Створена імпровізація повинна відображати стиль та характер певного музичного фрагменту і базуватись на лексиці відповідного напрямку сучасної хореографії.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожний етап творчого конкурсу: за Перша сесія «Виконавська майстерність» – від 100 до 200 балів; за Друга сесія «Основи теорії та історії хореографічного мистецтва» – від 100 до 200 балів.

Структура оцінки
за проходження першої сесії творчого конкурсу
«Виконавська майстерність»

№	Основні завдання першої сесії творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Професійні фізичні дані	1-5
2.	Акторська виразність та емоційність виконання	1-5
3.	Виконання екзерсису класичного танцю біля палки, на середині зали та комбінацій allegro	1-40
4.	Виконання танцювальних комбінацій з сучасного танцю	1-40
5.	Демонстрація танцювальної техніки	1-10
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки
за проходження другої сесії творчого конкурсу
«Основи теорії та історії хореографічного мистецтва»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої сесії творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Знання історії хореографічного мистецтва	1-30
2.	Знання елементарної теорії хореографічного мистецтва	1-30
3.	Створення танцювальної імпровізації з сучасного танцю	1-40
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за один етап менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Не володіє основними знаннями з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва». Відсутні будь-які схильності до хореографії.
	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Виявляє дуже слабе володіння фактичного матеріалу з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва». Не володіє методикою виконання рухів, відсутні балетмейстерські схильності, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
	Абітурієнт не виконав основні завдання етапу творчого конкурсу «Виконавська майстерність». Має фрагментарні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва». Не володіє методикою виконання рухів, відсутні балетмейстерські схильності, емоційна виразність та технічність, професійні фізичні дані.
2. Середній 124 - 149 балів	Абітурієнт виявляє недостатні знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має деякі балетмейстерські схильності, слабку емоційну виразність та технічність, відсутні професійні фізичні дані.
	Абітурієнт виявляє невпевнені знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Слабко володіє методикою виконання рухів. Має середні фізичні дані, деякі балетмейстерські схильності, слабку емоційну виразність та технічність.
	Абітурієнт виявляє слабкі знання з теоретичного та практичного матеріалу творчого конкурсу, що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Допускає неточності в методиці виконання рухів. Має середні фізичні дані, деякі балетмейстерські схильності, недостатню емоційну виразність та технічність.
3. Достатній 150-175 балів	Абітурієнт володіє практичними навичками виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в методиці виконання рухів. Має професійні фізичні дані, технічність та балетмейстерські схильності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».

	Абітурієнт володіє практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані, виявляє методичність, технічність та балетмейстерські схильності, але недостатньо емоційно виразний. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
	Абітурієнт добре володіє практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу, допускає неточності в теоретичних знаннях. Має професійні фізичні дані. Виявляє методичність, технічність, достатньо емоційну виразність у танці та балетмейстерські схильності. Виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії хореографічного мистецтва».
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичність, технічність та достатню емоційну виразність у танці. Має балетмейстерські здібності. Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт на високому рівні володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, технічність трюків, емоційну виразність у танці. Має балетмейстерські здібності. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
	Абітурієнт блискуче володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями виконання завдань творчого конкурсу за наявності достатніх професійних фізичних даних. Виявляє методичну досконалість, віртуозну техніку та емоційну виразність у танці. Має гарні балетмейстерські здібності та високорозвинений виконавський апарат. Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балет : енциклопедія / за ред. Ю. Н. Григоровича. – М. : Совет. енцикл., 1981.
2. Барышникова, Т. Азбука хореографии / Т. Барышникова – М. : Айрис-Пресс. Рольф; Серия: Внимание: дети, 1999.
3. Бахрушин Ю. История русского балета : учеб. пособие / Ю. Бахрушин – М. : Просвещение, 1977. – 287 с.
4. Блок, Л.Д. Классический танец: История и современность / Л.Д. Блок. — М. : Искусство, 1987. — 556 с.
5. Ваганова, А. Я. Основы классического танца: учеб. для высш. и сред. учеб. заведений / А. Я. Ваганова. – 6-е изд. – СПб. : Лань, 2000. – 192 с.
6. Васильева Т. Секрет танца / Т. Васильева. – С-П.: ТОО «Диамант», 1997.
7. Еремина М. Роман с танцем / М. Еремина. – К. : ТОВ ТФ «Сузір'я», 1998. – 252 с.
8. Захаров Р. Записки балетмейстера / Р. Захаров. – М.: Мистецтво, 1976.
9. Колмир Д.Л. Становление джаза [Текст] : / Д.Л. Колмир – М.: Искусство, 1964.
10. Колногузенко Б. Види мистецтва та хореографії / Б. Колногузенко. – Х. : ХДАК, 2009. – 200 с. та Харків : НХСУ, 2014. – 320 с.
11. Колногузенко Б. Сучасний танець та методика його викладання: косп. лекцій для студентів хореогр. / Б.М. Колногузенко, І.І. Макарова // М-во культури України, ХДАК, Харків. обл. осередок Нац. хореогр. спілки Укр. – Харків: Слово, 2015. – 137 с.
12. Колногузенко Б. Хореографічне мистецтво. Зб. статей / Б. Колногузенко. – Х. : ХДАК, 2008. – 224 с.
13. Красовская В. История русского балета: учеб. пособие / В. Красовская. – Л. : Искусство, 1978. – 231 с.
14. Красовская, В. Западноевропейский балетный театр: Очерки истории: От истоков до середины XVIII века / В. Красовская. – Л. : Искусство, 1979. – 295 с.
15. Луценко Л.С. Хореографічна підготовка в акробатичному рок-н-ролі / Л.С Луценко.-Х., 2001.
16. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: История. Методика. Практика / В.Ю. Никитин. — М. : ГИТИС, 2000. — 440 с.
17. Полятков С. Основы современного танца / С. Полятков. – Р. н/Д.: Феникс, 2005. – 80 с.
18. Спортивная акробатика: Учебник / Под ред. В.П. Коркина - М.: Физкультура и спорт, 1981.- 238 с.
19. Тарасов Н. И. Классический танец. Школа мужского исполнительства [Текст] / Н. Тарасов. — 2-е изд., испр. и доп. – М. : Искусство, 1981. — 479 с.
20. Худеков С. Н. Всеобщая история танца [Текст] / С. Н. Худеков. — М. : ЭКСМО, 2009. — 607 с.
21. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. [Текст] : Підручник. / Л.Ю. Цветкова. – К.: Альтерпрес, 2005. – 324 с., іл.
22. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : моногр. / О. Чепалов. – Х. : ХДАК, 2007. – 343 с.
23. Шариков Д.І. Класифікація сучасної хореографії : напрями, стилі, види / Д.І. Шариков – Київ – 2008.
24. Шереметьевская Н. Танец на эстраде / Н. Шереметьевская - М., 1985.
25. Шереметьевская Н.Е. Прогулка в ритмах степа / Н. Шереметьевская - М., 1996.

26. Шкурко Т. А. Танцевально-экспрессивный тренинг / Т.А. Шкурко – СПб., 2003.

Періодичні видання

журнали: «Танец в Украине и мире», «Балет», «Український театр», «Музика» та ін.;

газети: «Культура», «Культура і життя».

Відповідальний за випуск Б.М. Колногузенко